

2005-09-19

Regeringsrätten
Box 2293
103 17 STOCKHOLM

Yttrande i Regeringsrättens mål nr [REDACTED]

YTTRANDE

Det sätt som [REDACTED] har redovisat återbäringsmedel från SPP på i årsredovisningen per 2000-06-30 kan inte anses utgöra god redovisningssed. En fordran borde ha tagits upp och intäktsredovisats även avseende de medel som översteg den kontanta utbetalningen.

MOTIVERING

Frågan

Regeringsrätten har anmodat Bokföringsnämnden (BFN) att inkomma med skriftligt yttrande i mål nr [REDACTED]. Målet gäller beskattning vid återbäring från försäkringsföretag vid inkomsttaxeringen 2001.

Själva sakfrågan besvaras av ett allmänt råd med tillhörande vägledning från BFN som avgivits den 25 oktober 2000, Redovisning av återbäring av överskottsmedel i SPP, BFNAR 2000:1. BFN har därför tolkat frågan som att det gäller om företaget har kunnat göra en tillförlitlig beräkning.

Förutsättningarna

[REDACTED] har tilldelats allokerade medel från försäkringsbolaget Alecta (f.d. SPP). Information om hur medlen kunde användas var godkända av Konkurrensverket och beslutade av SPP:s styrelse den 28 april år 2000, då de också lades ut på SPP:s hemsida. Den 10 maj år 2000 meddelades SPP:s kundföretag brevledes om villkoren

för nyttjandet av de allokerade medlen, därmed var såväl det allokerade beloppet som villkoren för nyttjandet kända.

I korthet var villkoren för nyttjandet av de allokerade medlen att 20 % betalades ut kontant. Den kontanta utbetalningen uppgick till minst 100 tkr, varför företag som hade lägre belopp tilldelat fick allt utbetalt kontant. Resterande del kunde utnyttjas mot upp till 80 % av framtida pensionspremier. Vidare informerades om att från den 1 oktober 2000 skulle medlen under vissa förutsättningar kunna överlåtas.

[REDACTED] har i bokslutet per 2000-06-30 enbart tagit upp kontantdelen av de allokerade medlen.

Bedömning

Vilka lagar och rekommendationer var aktuella vid tidpunkten för upprättandet av årsredovisningen?

För det i målet aktuella räkenskapsåret gäller årsredovisningslagen (1995:1554), ÅRL. I denna lag finns inget givet svar på frågan, utan företaget var skyldigt att titta på eventuell kompletterande normgivning vid bedömning av god redovisningssed.

Av handlingarna i målet framgår att årsredovisningen har fastställts den 30 oktober år 2000. Då [REDACTED], såvitt framgår av handlingarna i målet, inte tillämpade Redovisningsrådets rekommendationer innebar det att BFNAR 2000:1, Redovisning av återbäring av överskottsmedel i SPP skulle tillämpas. Detta allmänna råd trädde ikraft den 25 oktober år 2000. Enligt tillhörande vägledning skall bokslut som *fastställs* efter detta datum upprättas i enlighet med det allmänna rådet. Att bokslutet var *färdigställt* vid en tidigare tidpunkt saknar betydelse.

Vad innebär en tillämpning av det allmänna rådet?

Av rådet med tillhörande vägledning framgår att företagen skall ta upp en fordran och att den skall intäktsföras. Beträffande tidpunkten för redovisning av fordran framgår:

”SPP:s kundföretag skall redovisa den återbäring som SPP beslutat som tillgång i balansräkningen när återbäringen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

- - -

Enligt BFN:s uppfattning föreligger förutsättningar för en redovisning av en fordran när den bokföringskyldige tagit del av SPP:s gällande villkor och kunnat göra en bedömning av på vilket sätt och i vilken takt återbäringsmedlen kan nyttjas.

Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet kan redovisningen därmed aktualiseras i april 2000 eller vid en senare tidpunkt.

För att redovisa en fordran i balansräkningen skall alltså ett företag dels ha tagit del av villkoren från SPP och dels kunnat göra en bedömning av på vilket sätt och i vilken takt återbäringsmedlen kan nyttjas. I princip gäller att de flesta företag kunde göra en beräkning då de tagit del av villkoren från SPP. Det faktum att det var komplicerade beräkningar och en del antaganden avseende framtida pensionsbetalningar var nödvändiga är inte skäl för att inte ta upp fordran. Skrivningen i det allmänna rådet "...kunnat göra en bedömning..." syftar på när förutsättningar förelegat och inte på det enskilda företags kunskaper eller ej upprättade planer.

I speciella fall kan det ha varit mycket svårt att avgöra i vilken omfattning ett företag kunde tillgodogöra sig de allokerade medlena. Som exempel kan nämnas företag som avvecklat verksamheten eller var hotat av en konkurs. I en del fall kan det då ha varit befogat att värdera fordran till belopp nära noll. Baserat på information från SPP om kommande andrahandsmarknad torde dock i de flesta fall en försiktig värdering ha lett till att fordran hade ett värde, om än avsevärt lägre än det nominella beloppet.

Det aktuella målet

Såvitt framgår av handlingarna i målet kan [REDACTED] anses utgöra ett fall där fordran skall tas upp. Enligt den 30 oktober fastställda årsredovisningen per 2000-06-30 har moderbolaget i medeltal haft 42 anställda och koncernen har i medeltal haft 125 anställda. Ingenting i årsredovisningen antyder att bolaget skulle vara hotat av konkurs eller kraftigt ha förändrat sin verksamhet efter bokslutsdagen. Förutsättningarna för att kunna göra en beräkning av fordran är därmed uppfyllda.

Detta yttrande har beslutats av BFN i plenum.

Hans Edenhammar
ordförande

Claes Eriksson
föredragande